

[Inge Krogh]

blevet oversat til grønlandsk sidst i august 1978, når hjemmestyreordningen ventes at træde i kraft 1. maj 1979. Før den tid bliver der vel en folkeafstemning på Grønland, og man er på Grønland ængstelig for, at der ikke vil være tilstrækkelig deltagelse i denne folkeafstemning, fordi man ikke mener, man har haft tilstrækkelig tid til at informere den grønlandske befolkning. Jeg har ikke været med på rejse med Grønlandsudvalget – jeg var ikke medlem af udvalget på det tidspunkt – men jeg har i sommer været på den almindelige 14 dages tur for folketingsmedlemmer deroppe, og dér mødte jeg i hvert fald bekymring for, at man ikke kunne nå at informere; man havde på det tidspunkt endnu ikke fået betænkningen, den er som sagt kommet i august.

Det grønlandske hjemmestyre skal efterhånden overtage de anliggender, der kun vedrører Grønland, og de ting, som Grønland er i stand til at finansiere, skal overføres først; det er måske rimeligt. Der vil formentlig gå lang tid, før Grønland kan blive selvfinansierende. Indtil dette sker, skal der overføres kapital fra Danmark til Grønland, og hjemmestyret skal selv fordele kapitalen. Man møder også ude i kommunerne en vis ængstelse for dette, men det må vel betragtes som en ængstelse for noget, der er nyt.

Spørgsmålet om retten til Grønlands mineralske stoffer har jo været drøftet flere gange her i tinget og vil sikkert også blive drøftet meget i udvalget. Det lyder fornuftigt, at såvel Grønland som Danmark har vetoret over for udnyttelsen af råstofferne, at udnyttelse skal foregå gennem selskaber, der er registreret i riget, og at de offentlige indtægter skal fordeles mellem Danmark og Grønland, men spørgsmålet er, hvordan de skal fordeles; det bliver nok en kilde til megen diskussion.

Der står i § 9 i forslaget til lov om Grønlands hjemmestyre, at sproget skal være grønlandsk, men at der skal undervises grundigt i dansk. Sproget har vel altid givet problemer deroppe. Det er et problem, når der kommer lærere, der er uddannet i Danmark, og som ikke kan ét eneste ord grønlandsk – det synes man har været uforsvarligt – og til gengæld kan det vel også blive besværligt for de danskere deroppe, der har børn, og som ikke kan grønlandsk. Det må vel også være noget, der skal diskuteres i udvalget.

I lovforslaget om sociale ydelser står der, at hjemmestyret også skal varetage den sociale bistand for de grønlændere, der opholder sig her i Danmark. Man kan spørge, hvordan det mon skal praktiseres – det bliver nok særdeles vanskeligt – men det er da rimeligt, at grønlænderne bliver hjulpet af nogen, der virkelig forstår dem.

Man kan jo nok med rimelighed forvente, at hjemmestyreordningen må gøre den grønlandske befolkning politisk aktiv og ansvarsbevidst.

Alfred Hansen (DR):

Jeg skal ikke knytte særlig mange kommentarer til de enkelte lovforslag; kun en tre stykker af dem vil jeg ganske kort kommentere, ellers gøre følgende generelle betragtninger.

Man agter nu at vedtage lovforslag om at give Grønland hjemmestyre, og det, man så kan sætte spørgsmålstegn ved, er, om forslagene er vidtgående nok, om der reelt også er tale om hjemmestyre eller det vil vise sig, at det bare er en narresut. De økonomiske midler, vi sender til Grønland i øjeblikket, og som vi også fremover skal sende derop, skal efter retsforbundets mening under ingen omstændigheder være øremærkede. Der skal ingen betingelser følge med de økonomiske midler, som sendes til Grønland; derom bør der ingen tvivl være. Grønlænderne bør have den fulde dispositionsret over disse midler.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om de administrative problemer og forpligtelser, som en overgang til hjemmestyre vil medføre, også betyder, at ministeren vil sikre, at de økonomiske midler er til rådighed i et sådant omfang, at disse love har en reel mulighed for at blive realiseret. Problemerne, som vil komme for Grønland ved overgang til hjemmestyre, vil komme, uanset hvornår en sådan ordning indføres.

Den lovgivning, som har fundet sted inden for det sidste år, er udtryk for en vis form for dobbeltmoral; jeg tænker her på det lovkompleks, som vil give øget hjemmestyre til Grønland, og jeg tænker på det forslag, som blev vedtaget i foråret, om en ny kriminallov for Grønland, hvor man jo ikke gjorde op med den deportationsordning, man har. Det, at grønlændere skal afsone eventuel straf i Danmark, mener jeg burde være afskaffet